

K. Dąbrowski

Boguszyce - woj. łódzkie

Ochrona Zabytków 4/3-4 (14-15), 212-213

1951

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ny. Poza tym przełożono dach i uzupełniono otaczający zameczek mur obronny.

Wspomnieć należy również o odbudowie odkrytej na skutek zniszczeń wojennych baszty przy ul. 23-Lutego w Poznaniu. Stanowi ona jeden z nielicznych zachowanych fragmentów średniowiecznych obwarowań Poznania.

Z prac przy obiektach sakralnych — poza długim szeregiem drobnych robót konserwatorskich — na ukończeniu są prace przy kilku najcenniejszych obiektach, których stan najwięcej ucierpiał w czasie wojny.

Dobiega końca konserwacja rotundy romańskiej w Strzelnie; po zakończeniu etapu odbudowy, przeprowadza się w roku bieżącym prace we wnętrzu. M. in. przywrócono emporę romańską w chórze, oraz okna prezbiterium, oczyszcza się ściany pozostawiając je w surowym kamieniu (ryc. 179). W najbliższym czasie przystąpi się do obniżenia posadzki do pierwotnego poziomu.

Podobnie i w Trzemesznie prace przy odbudowie kościoła posunęły się znacznie naprzód. Jedynie nawy boczne czekają nadal na pokrycie blachą miedzianą. W ciągu ostatniego roku po na-

kryciu płytą żelbetową relikwów prero-mańskich prowadzi się prace nad rekonstrukcją wyposażenia wnętrza.

W katedrze gnieźnieńskiej w toku są prace nad rekonstrukcją hełmów barokowych wież w fasadzie zachodniej. Ustawiono już konstrukcję stalową obu hełmów i rozpoczęto krycie — jednego z nich — blachą miedzianą (ryc. 181).

Na zakończenie warto wspomnieć o konserwacji gotyckiego kościoła parafialnego p w św. Wawrzyńca w Słupcy, pow. Konin (ryc. 180). W trakcie prac odślonięto z pod tynku 2 portale gotyckie, pierwotne okna ostrołukowe, oraz szereg innych ciekawych detali architektonicznych.

Prace konserwatorskie w roku bieżącym nie ograniczyły się jedynie do zabytków architektury. Przeprowadzono również konserwację 2 polichromii ściennych w Wełnie (pow. Oborniki) z XVIII w., oraz w Tarnowie Pałuckim (pow. Wągrowiec) z XVII w.; wreszcie w Pracowni konserwatorskiej Muzeum Narodowego w Poznaniu zabezpieczono i przygotowano do ekspozycji w ramach wystaw czasowych dość pokaźną ilość obiektów z terenu.

T. R.

Z PRAC P. K. Z. NAD KONSERWACJĄ POLICHROMII W KOŚCIOŁACH DREWNIANYCH.

BOGUSZYCE — WOJ. ŁÓDZKIE.

Znana ze swej piękności polichromia stropu drewnianego kościółka w Boguszycach poddana została od lipca b. r. zabiegom konserwatorskim.

Po odczyszczeniu, utrwaleniu i zabezpieczeniu przed pleśnią i szkodnikami drewna poddana będzie lekkiemu punktowaniu.

Polichromia ścian zamalowana całkowicie po raz pierwszy w latach 1870, a po raz drugi przed r. 1926, jest w stadium odśłaniania. Nie znana naszym historykom sztuki, a istniejąca tylko w legendach miejscowego ludu, staje się rzeczywistością. Rażącej jej brak na ścianach zniknie, a kościół zyska jeszcze jeden element dekoracyjny wnętrza. Odkrywane części przedstawiają sceny biblijne¹. Malowane są z ogromną swadą, maestrią i fantazją podobnie zresztą jak na stropie.

¹ J. Przeworska i M. Walicki, Strop z XVI w. kościoła w Boguszycach. Studia do dziejów sztuki w Polsce, t. I. Warszawa 1929, str. 105—115.

Ryc. 188. Boguszyce — kośc. drewniany. Fragment polichromii stropu w prezbiterium podczas konserwacji.

Ze zb. P. K. Z.

Technika wykonania to chuda tempera kładziona na cienutkiej pobiałce. Rodzaj spoiwa wykaże analiza.

Znaczenie zabytkowe i historyczne odslanianej polichromii jest wielkie. Czas powstania ok. 1560 r.

WEŁNA — WOJ. POZNAŃSKIE.

Innego rodzaju jest malarstwo w drewnianym kościółku w Wełnie Polichromia z czasów ok. 1729 malowana przez A. Szwachę, naśladowująca iluzjonistyczne polichromie architektury mурowanej, znajduje się w bardzo złym stanie skutkiem zaniedbania budowli, która stanowi wspaniały zabytek budownictwa drewnianego. W dużym procencie zniszczona przez plamy zacieków i prze-malowania, nie dające się w zupełności usunąć, wyglądała polichromia przed przystąpieniem do konserwacji bardzo źle. Zabezpieczona i odczyszczona poddawana jest obecnie dalszym zabiegom konserwatorskim.

Gorzej przedstawia się natomiast sprawa samego drewna, które niszczone jest przez spuszczela i kołatka w górze, a dołem przez grzyb *merulius lacrimans*¹. Najważniejszym problemem konserwatorskim stało się wobec tego zabezpieczenie przed grzybem i owadami, które jest w toku. Przez zabezpieczenie drewna ratujemy polichromię, która w krótkim czasie uległaby zagładzie.

Tego rodzaju prace i na taką skalę nie były jeszcze w kościółkach drewnianych wykonywane. Ponieważ grzyb jest młody i nie liczy więcej niż dwa lata, należy się z zatruciem spieszyć i w tym sezonie musi on być unieszkodliwiony i usunięty.

Prace te wykonywane są w ramach Pracowni Konserwacji Zabytków przy współudziale Wydziału Konserwacji ASP w Warszawie.

K. Dąbrowski

ROŻNE

WYSTAWA KONSERWATORSKA WOJ. WARSZAWSKIEGO W PUŁTUSKU.

Celem zobrazowania różnorodnych zagadnień konserwatorskich, z którymi należało się zetknąć w 21 powiatach woj. warszawskiego, Urząd Konserwatorski tego terenu zorganizował w maju i czerwcu b. r. w Pułtusk Wojewódzką Wystawę Konserwatorską. Obyła się ona w ramach uroczystych „Dni Pułtuska”, w świeżo odbudowanej zabytkowej kamienicy mieszcząńskiej z XVIII/

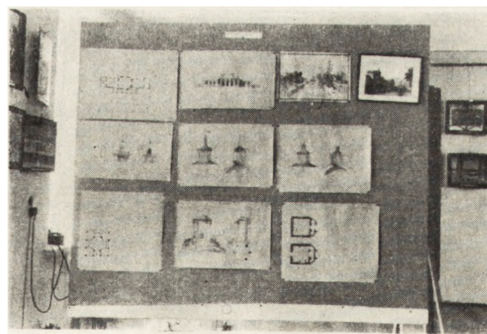
¹ Wprowadzony został z nową podłogą w 1949 r.

Ryc. 189. Wełna — kość. drewniany. Widok na część chórową przed konserwacją.
Ze zb. P. K. Z.

Ryc. 190. Wełna — kość. drewniany. Fragment malowidła na stropie prezbiterium przed konserwacją.
Ze zb. P. K. Z.

Ryc. 191. Wystawę Konserwatorską w Pułtusk — sala dokumentacji architektonicznej.

Ze zb. U. K. woj. Warsz.